

УДК 621.326

О.В Черниш, Г.Б. Машлій, канд. екон. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

КОТИРУВАННЯ ЯК ОДИН З ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІРЖ

O.V. Chernysh, G.B. Mashliy, Ph.D, Assoc. Prof.

QUOTATION AS ONE OF THE PRIORITY WAYS OF EXCHANGE ACTIVITY

Одним з найважливіших результатів діяльності біржі з позиції її ролі в економіці є біржове котирування. Воно включає як процес виявлення цін, що склались у процесі біржової торгівлі, так і обробку даних щодо цих цін для їх публікації в біржових бюлетенях та доведення до учасників торгів. Даний процес здійснюється під час торговельної сесії на основі зустрічі попиту та пропозиції через співставлення зустрічних заявок та укладання біржових угод. Слід зазначити, що у біржових угодах визначаються ціни, які укладені на стандартну кількість товару, в межах правил біржової торгівлі, в офіційний період роботи біржі.

До найбільш поширених сучасних методів котирування відносяться метод єдиного біржового курсу, тобто встановлення такої ціни, за якою може бути виконана більшість доручень, отриманих брокерами, та метод простого опублікування цін, за якими на біржі уклалися угоди. При цьому слід відмітити значні відмінності у способах формування котирувальних цін. Якщо у практиці діяльності зарубіжних бірж в якості фактичних цін котирування вказуються ціни відкриття та закриття торгів, максимальні та мінімальна ціни, то у вітчизняних умовах застосувати цей досвід неможливо через низький розвиток біржової діяльності та відповідно нерегулярність й невелику кількість укладених угод.

Дослідження процесу біржового котирування є надзвичайно актуальним. Дані біржових котирувань використовуються при укладенні угод не лише на біржовому, а й позабіржовому ринках. Так, Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 №616 було затверджено перелік товарів, по яких здійснюється біржове котирування, а також перелік світових товарних бірж для удосконалення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. Статтею 39 Податкового Кодексу визначено, що платник податку, який бере участь у контрольованій операції, повинен визначати обсяг його оподаткованого прибутку відповідно до принципу «втягнутої руки» [2].

Даний принцип є стандартом, згідно з яким ціни на угоди між взаємозалежними особами повинні відображати умови, які мали б місце між незалежними підприємствами. В цілому, основна ідея даного принципу - це спроба зіставити операції з точки зору податкових вигод, переваг (або недоліків), які вони створюють [3]. Контрольованими при цьому є операції з вивезення у митному режимі експорту та/або ввезення у митному режимі імпорту товарів, що мають біржове котирування. Для встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «втягнутої руки» використовується діапазон цін на такі товари, що склалися на товарній біржі.

Отже, зростання ефективності біржової діяльності та удосконалення механізму біржового котирування – необхідні завдання, які потрібно вирішувати нашій країні.

Література

1. Уряд затвердив переліки товарів, які мають біржове котирування, та світових товарних бірж. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/267075.html>
2. Принцип “втягнутої руки” при трансфертному ціноутворенні. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tax.38044.org/UA/12175>